

1845-ben DEBRECZEN, Főter. 1829. szám a. a m. k. postai állomásán.

ANN M. Anna-nagykereskedő és gyáros

50 krtól 30 frtig. 20 15 30 15 12

vasárnap d. e. 10 órakor zárni... pontosan teljesítettnek.

armifele kenőcsök, gépolaj, zaszir és elsőrendű vaseline, halzsir, szurok, ponyvák

PLÓ

Barna Izidor. Egymáshoz illőbb két ember ha lámpással kerestek volna egymást...

VIDÉKRE! Napló kiadóhivatala.

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre... Félévre... Negyedévre... Egy óra...

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE. MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL

Hirdetési díj: Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű... Hirdetést vagy reklamot magában foglaló újságszám ára 50 kr.

A szünidő előtt.

(dr.) Maho'nap bezáródnak a tanítézetek termei: tanárok, tanítványok szeretszét mennek a szünidő örömeit élvezni.

Tíz havi munka után jól fog esni a pihenés tanárnak úgy, mint tanítványoknak. Debreczenben, ahol annyi tanítézet és oly sok tanuló van, talán nem lesz haszon nélkül való pár szót szólni e tárgyról.

A szünidő első feladata a pihenés; de valamint hibát követ el az a szülő, aki a szünidőben sem enged gyermekének pihenést s akkor is úgy befogva tartja, mint az iskolai év alatt: époly hibát követnek el azon szülők is, akik a pihenést gyermekeik édes semmit nem tévesében keresik.

A szünidő pihenésre való, de ez nem azt jelenti, hogy a tanuló felé se szagoljon a betűnek a tanév végétől az új tanév kezdetéig. Módot kell találni, hogy mérsékelt, minden megterhelés nélkül szellemi munkával foglalkozzék a tanuló, hogy el ne felejtse, amit tanult, hogy el ne szokják a tanulástól, hogy a szünidő után ne legyen reá nézve valóságos favágás a tanulás újra kezdése.

Sok tanuló szülei házatól távol van a tanév alatt. Ilyenekre nézve a szünidő kedvező és egyetlen alkalom rövid két hó alatt végrehajtani a szülői szeretet által vezérelt családi nevelésnek azon munkáját, melynek a tanuló a tanév alatt kisebb-nagyobb mértékben híjával van s amely nélkül egész ember alig lehet.

Kétségen felül áll, hogy a szünidő legfőbb feladata, hogy a szellemi munka által igénybe vett fejlődő agy pihenésre találjon, szórakozást leljen s az iskola szűk padjai közé szorított fejlődő test szabad mozgás által gyarapodjék.

De ezen kettős célt nem minden módon lehet elérni. És épen ezért nem helyes, sőt veszélyes a tanulót teljesen

szabadára hagyni s reá bízni, hogy a szórakozása módját minden felügyelet nélkül maga válassza meg.

Nem romboló hatású-e a tanulóra nézve, ha például övéi elnézik, hogy a szünidőt kártyázással s általában szerencsejáték üzésével töltse el? Ez szenvedély, vagy legalább is megrögzött szokássá válhat, amelyet nem korlátol a szünidő, amely felüli fejt a tanév alatt is és elvonja a tanuló figyelmét a komoly munkától.

Az sem helyes, midőn a szülők megengedik, hogy a tanulók olyan környezetbe jussanak a szünidő alatt, ahol valóságosan elparlagiasodnak. Ilyen esetet pedig fájdalom sokat lehet tapasztalni a földművelő városokban, hol a tanulók minden felügyelet nélkül hetekig vannak külső cselédek és napszámosok társaságában, ott sokszor temérdek rosszat és durvaságot tanulva.

Óhajtanódnak tartanók, hogy az összes tanítézetekben a tornatanítás alkalmából szolid, okos társas játékokra tanítanak az ifjakat, akik az ilyen test-edző játékokkal a szabadban szünidő alatt minden felszerelés nélkül, vagy legalább egyszerű, olcsó kellékekkel mulathassanak.

Tudjuk, hogy régebben a tanulók körében sárkányzó, lapdázó stb. társaságok alakultak, ma ilyeneket csak ritkán találunk. Pedig ilyen test-edző játékokat komolyabb férfiak is üztek egyszerű séta vagy kvaterkázás helyett.

Buzdítani kell a tanulókat, hogy álljanak társaságokba ily test-edző játékokkal való szórakozásra. Ne resteljenek jó példával előlmenni meglelt férfiak is.

Tavaly nyáron Stefánia özvegy trónörökös Balaton-Füreden nagy kedvvel játszott a law-tenis, sőt ügyességével az ottani egyesület első díjat nyerte el. A legmagasabb körökben law-tenis, croquet stb. test-edző játékokkal erősítik magukat s ilyenekben keresik a szórakozást, mialatt a mi urfiaink bűzös kávéházban ülnek s kisasszonyaink szorosan

befűzve rontják gyomrukát, egymást kinnalgtatva a cukkerbekerőjökkel...

Nagyon agyoncsépett a közmondás: egészséges lélek csak egészséges testben lakhatik, ámde sajnos, még mindig kevéssé vonjuk le ezen igazságból a következtetést.

Az iskolai test-edzésnél a főszólyt nem mesteres és költséges műszerek használatára kell fektetni, hanem inkább e mellett olyan játékok tanítására, amelyekkel minden nagyobb s költségesebb előkészület nélkül mulathasson az ifjuság az iskola falain kívül is, tanév alatt úgy, miként a szünidőben.

A szünidő akkor éri el valódi célját, ha az itt röviden érintettek megvalósulnak. És az ilyen módon eltöltött szünidő teszi lehetségessé, hogy amidőn elkövetkezik az új tanév, kipihent agy, erőteljes, egészséges ifjuság üljön az iskola padjaiba. Az ilyen ifjuság haladhat elő csak a tudományokban. Csak az ilyen ifjuság lesz életrevaló, midőn kilép az iskola falai közül.

Magyarországának pedig életrevaló, edzett testű, tanult polgárookra van szükség, csak ilyenek küzdhetik meg a nagy harcokat, melyek feladataink megoldásához vezetnek.

Azért legyenek rajta az oktatók, a szülők, hogy a tanulók szünidejüket, szellemi munkájukat el nem hanyagolva, test-edző szórakozással töltsék!

A szerb trónbeszéd. Belgrad, június 16. A trónbeszéd felolvasása és Sándor király ünnepélyes esküvője ma nagy pompával és méltóan ment végbe. A színházi épület, melyben az ünnepélyes aktus véget ért, rendkívül festői látványt nyújtott. A diplomáciai kar tagjai fényes egyruhában jelentek meg. A színpadon a szkupstina elnöksége, az államtanács tagjai és Mihalj metropolita vezetése alatt a magas klerus tagjai foglaltak helyet. Néhány perccel 11 óra után a képviselők és az egész közönség felállottak helyeikről, mert a király megérkezett jeleztek. Midőn a király miniszterektől környezve a teremben megjelent, lelkesült ovációkkal fogadták. A részére fenntartott trónemlőnyre lépve, a király erős, férfias csengő hangon olvasta fel a trón-

beszédet, melyet gyakori helyeslések szakítottak meg. A trónbeszéd kifejté, hogy Sándor király április 1-én kényszerítő kötelességet teljesített. Minthogy az Obrenovicsok hivatása az alkotmányt és Szerbia polgárainak alkotmányos jogait minden merénylet ellen megoltalmazni, nem tűrhette a király, hogy a kis-korsága alatt az ő nevében cselekvő kormány aláassa Szerbiában az alkotmányos élet alapját. Marcius 31-én egy alkotmány ellenes szkupstinának egy hiányos regenség által történt megnyitása után, nem volt több alkotmány. A király sietett ennek a regimének már másnap hamarosan véget vetni. Eljárása az ország lelkesült helyesléseivel találkozott és az ország újra kifejezésre juttatta szeretetét és határtalan odaadást iránta, bizonygatót adva ezzel annak, hogy a király és a nép kölcsönösen találkoztak abban a megdönthetetlen meggyőződésben, hogy a haza údve az alkotmány és a törvények helyes alkalmazásától függ, a melyek mindenkinek jogát és kötelességet megszabják. A trónbeszéd meglepéssel konstatalja, hogy a király eljárását a külföldön is megértették és helyesen ítélték meg. Különösen szerencsésnek érzi magát a király, hogy a szkupstinának már tudomására hozta, hogy kormányra leptének notifikálását a külállamok uralkodói és államfői mindenütt igen barátságosan és igen hűzelgően fogadták és hogy a király minden oldalról becses bizonyosságait kapta a személye és Szerbia iránt erzett rokonszenvnek. Aztán így folytatja a király: Allandó feladatod lesz oda hatni, hogy Szerbia méltónak bizonyítsa magát erre a rokonszenvre s a rend és haladás eleme legyen Európában, hogy a már megszerzett baráti érzelmeket fentartsa és szorosabba fűzze és újakat szerezzen. Ezután konstatalja, hogy a legutóbbi választások teljes szabadságban folytak le, hogy a kormány a király akaratát helyesen hajtottá végre és hogy a jelenlegi szkupstina a nemzet akaratának hű kifejezése. A szkupstina rendkívüli ülészaka azért hivatott össze, hogy a király letegye az alkotmányra az esküt és megszavaztassék a költségvetés, a mely aktusok az alkotmány értelmében halasztást nem szenvedhetnek. A trónbeszéd azután jelzi, hogy az ausztria-Magyarországgal és Nemzetországgal kötött kereskedelmi szerződések szinten elő fognak terjesztetni és nagy pénzügyi és gazdasági jelentőségüknel fogva különösen figyelmébe ajánlja azokat a szkupstinának. A trónbeszéd felolvasása után a király a szkupstina lelkesült zívói közt letette az alkotmányra az esküt. A királyt úgy megérkezősekor, mint távozásakor lelkesült ovációkkal fogadták. A trónbeszéd sok paszussal elénk tetszessel fogadták.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Kezedebe adom lelkemet. Regény egy kötetben. Írta: Vörös Juliska (Folytatás.)

Egymáshoz illőbb két ember ha lámpással kerestek volna egymást, sem találkozhatott volna össze.

De hát melyiknek higgyek? mindenik azt állítja, hogy a másike a kivilágított ablak. Valyon milyen lehet dr. Baráti? Idős vagy fiatal? Hanem most már csak azért se hivatom, mivel emez ajánlta őt.

Tehát szórakozni! Legjobb lesz, ha én gyűjtök magam köré társaságot, de oly embereket kell keresnem, kik legjobban megfelelnek izlésemnek. Ilyeneket azonban nem ismerek. Keresnem kell. Földolog: műveltség, elmésség, külső nem határoz.

Igaz, szórakozás, egyedül ez ment meg, de oly szórakozás, mely által az élőköt nyerek viszhangot, mert mindaz, mivel eddig foglalkoztam, tulajdonképpen csak önmagamra vezet vissza. Ezen változtatni kell.

VI. Először is dr. Barátnak feleltem multkor feltett kérdésére. Megirtam neki, hogy mint orvosnak, engedélyt adok szívem éslelkem megvizsgálására, csak aztán meg ne borzadjon, ha e közben fájó sebeket vagy vigasztalan sötétséget fedez fel. Tanácsát kértem, mifele szórakozást ajánl? Azt felelte, vig emberek, kaczagó lények társaságát, kedélyes levelezéseket, apró kirándulásokat s főleg a férjhez-menést. Puff neki,

kedves orvoskám, az ön receptje szerinti orvosság, főleg az utóbbi, kissé drága portéka, a legolesőbb minőségű legalább huszezer forint, a különbek meg éppen ötven, hatvan ezer frt. Igaz, hogy a gyógytári arucikkék a legdrágábbak.

Szóval könnyű élet, mentül kevesebbet gondolkozni.

Orvosom a festést, zenét és könyvek olvasását egy időre tiltotta, mint a melyek érzékeny kedélyre rosszul hatnak. Mindenekelőtt teljes bizalmat követel, csakis így remélhető a levelezésbeli győzelmének sikere.

Egyik derült, fagyos reggelen vonatra ültem, csak néhány állomásig váltván jegyet, gondolva, hogy a következő vonattal vissza térek.

Egy kis kocsisz az egész. Női osztályba ültem. — Jó reggelt kívánok! Nagysád is utazik? — Rá bámulok. — Nincs szerencsém. — Nem tetszik emlékezni? mult esztendőben szállást kerestem kegyed a napam unokabátyja fiának a sógornőjénél, a paprika-utczában, a hol a szegletből van. Jaj kérem, ott most nagy dolog történt.

— Ah! — Hat tetszik ismerni Szökési Lobkovicz tenár urat? — Latásból! — Hat kérem szép fiatal ember volt, de nagyon rátartós. Mindig a fellegekben járt. Nagyon szépen hegedült. — Hallottam egy hangversenyen. — Igen, ez az, no kapott az annyi házassági ajánlatot, igérték neki füt-fat, özvegyet, lányt, még néhány házas asszony is el akart valni miatta az uratól. Meg sok művelt kisasszony is bolondult utána, de csak valo-

gatott. Egyszer a szomszéd mézeskalácsosék Pannuskaék szolgálója a Panka örökölt valami elhalt nagybátyjáról negyvenezer frtot. Csak amultunk, bamultunk, Szökési Lobkovicz tanár ur a hegedűművész azzonnal nőül kérte es Panka szolgáló igent mondott.

Meg volt az esküvő. Megvették azt a bizonyos házat, az anyósom unokabátyja fiának a sógornőjétől és berendezkedtek.

Egy szép holdvilágos este Szökési tanár urat meglepte művészkedő bangulata, fogta a hegedűt és az utczán felesége ablaka alá állva elkezdett érzékenyen hegedülni a „velenenci holdas éj.” stéged látom őh mi kéj! rezgő dal-lamat. Felesége Panka, mikor szolgált, ugy látta, hogy a mézes kalácsoséknál a kisasszonynak mikor éjjeli zenét adott nyolcz cigányt alyt az ablak alatt, hat a mikor meglátta, hogy itt csak egy cigány bomlik, felkapta a káves bögrét, éppen teli volt szacczal ki akarta főzni, a fekete kávé üledék bögréstől mindenestül ki-repült az ablakon, csak akkor vette észre Panka, hogy az urat vagta fejbe.

Szökési tanár ur ugy elszaladt onnan, azóta nem ő hegedül, hanem a megszaporodott apróság, van már öt darab.

— Oh sokkal mulatságosabb volt Pontifex Lipót ügyvéd ur esete, nem tetszett hallani? Kérdi egy másik utitársom. — Nem hallottam. Ő aztán hosszasan elmondta az esetet.

— Ah kérem, hát a fiatal Potyogi, az csak nem volt agglegény, még hajusza is alig volt, az iskoláit se végezte, mikor megnősült, mégis hogy járt! mondja egy magas száraz nő, úgy történt, hogy sok adósságot csinált, a vizsgán is bukott, hivatalt se kapott. Gondolta, vigszán is bukott, hivatalt se kapott. Gondolta, megpróbált, elvez valami gazdag leányt, mert tetszik tudni, mai világban csak a pénz határoz. Azonkívül Potyogi ur belebonyolódott valami kis sikkasztási ügybe is, egy barátja vonta be, az ellopta, ő meg fölvaltotta a szazasokat. Eleg az hozzá, Potyogi csak egy jó „parthie” által gondolta magát kivágni e helyzetből, odanyilatkozván, hogy mai időben elég, ha valaki férfijelölt, kap minden ujára tizet, ajánlat is neki többeket s ő valogatott. Egy tizezer forintot hozományt kíválasztott. — Talán jó volna az illető hölgyet megneznii, mielőtt megkered, figyelmezteté egy barátja. — Eh, minek, mondá Potyogi férfias elszántsággal, hogy ő milyen, az egészen mindegy. Potyogi ur tehát aláirta a házassági szerződést. — Ő husz éves, a nő harmincz. Figyelmeztették, gondolja meg. — Az felelte, ő már régen rokonszenvez azon művelt hölgyvel, a kor nem határoz. Mosolyogtak felette. — Hanem Potyogi még esküvő előtt megkapta s el is költötte a hozomány felet őt-ezret. — Nem is tett látogatást se menyasszonyánál, mondogatá: édesebb a boldogság, ha nem izleljük meg esküvő előtt. — Az emberek mosolyogtak, ő azt hívé, irigylük szerencsésjét. — Esküvő reggelén bemutatták menyasszonyának. — Biz az csak állítólag volt harmincz éves, tényleg azonban ötvenkilenczet számlált. — Potyogi majd elájult. — Nem akart esküvőre menni, de a menyasszony követelte vissza a már elköltött ötezer forint hozományt s valaki oda sugott Potyoginak, hogy azt a bizonyos sikkasztási ügyet is rendezni kell, mert barátját éppen most tartóztatták le s holnap az vallani fog. — (Folyt. köv.)

BELFÖLD.

A honvédszobor másolata Kosuthnál Kovács Etelek, a budai honvédszoborra helyezett koszorú bizottság titkára, összegyűjtött 800 forintot. Ezért az összegért Zala György elkészítette a honvéd-szobor másolatát, két méter magasságban. A szobor másolatot elküldik Kossuth Lajosnak Turinba.

Mária Terézia szobra Pozsonyban Pzsonyban Mária Terézia királynének a milleniumra szobrot fognak emelni. Pozsonyváros a szobor költségéhez 60 000 forinttal járul hozzá.

Haynau tinentartója. Az aradi szabadságharci múzeum érdekes tárggyal szaporodott. Azt a tinentartót, a melyet Haynau az aradi tizenhárom vértanú halálát ítélte aláírásánál használt, eddigi tulajdonosa az erkiyemuzumnak ajándékozta.

A kecskeméti orsz. függetlenségi párt érkeztetése, Eötvös Karoly orsz. képviselő is lemegy Horváth Ádám beszámolója nyilatkozik a turini útról, melyre Károlyi Gábor és Nagy Gyula orsz. képviselők társaságában szombaton este indult. Az orsz. pártértekezleten jelen lesznek: Beniczky Árpád, Herman Ottó, Madarász Imre, Uray Imre, Károlyi Gábor gróf, Illyés Balint, Luby Géza, Nagy Gyula, Bornemisza István, Konkoly Thege József, Sturmán György, Hantaller Lajos, Madarász József, Pogányi József.

KÜLFÖLD.

Élített horvát tanulók. Azokat az éretlen bécsi horvát tanulókat, kik Cronkovic ellen magyar érzelmeiktől tüntettek, — nyolcz napra elítélték.

Lópor-robbanás Görögországban. Athénből telegrafálják, hogy Skarmeuában, Daphni mellett, a hadsereg négy löporára fölrobbant és tizenhat embert, öztük két tisztet, megölt. Eddig még csak öt holttestet találtak meg. A többi, ugy látszik, darabokra szaggatta a robbanás. Több katona súlyosan megsebesült. A kárt négy millió drachmra becsülik. A robbanás oka még ismeretlen.

A német választások. Berlin, június 17. Esti 11 óráig 37 választás eredménye volt ismeretes. Megválasztottak: 46 konzervatív, a gazdák szövetségének 1 tagját, 9 birodalmi pártit, 19 nemzet. szabadelvűt, 78 centrum pártit, 25 szociáldemokratát, 3 egyesült szabadelvűt, 13 lengyelt, 2 antiszemitát, 1 dánt, 6 elzászit, 4 delnémet néppártit és 1 pártonkívült. A szabadelvű néppártiak egyetlen egy jelöltjét sem választották meg. 162 pótválasztás lesz.

A szerb államszín története. A Kölnische Zeitung hosszabb cikkben ismerteti a szerb államszín előzményeit és kimutatja, hogy a szabadelvű kormány megbuktatása Milán király gondolta ki és Franciaország és Oroszország közvetítésével hajtották végre. Midőn a szaruputina Risztics ajánlatára Milánt pénzzavarából kiszegedte, megkövetelvéen tőle, hogy Szerbiába többé be nem teszi lábát, Milán eltökélte magában, hogy a régensséget megbuktatja. Mindjárt el is utazott Párisba Mohrenheim orosz nagykövethoz, a kinek azt monddta, hogy Risztics az orosz érdekek ellen dolgozik. Késznek is nyilatkozott, hogy Riszticsot megbuktatja, mégha Nataliával ki is kelene bekülnie, de csak úgy, ha az orosz czár támogatását bírja. Ezt meg is ígért neki. Később Milán, Natalia, Mohrenheim, Persiáni és Pasics a francia követtel egyetértően hajtották végre az államszín.

A „Csokonai-kör“ közgyűlése.

Debreczen, jun. 19.

A debreczeni „Csokonai-kör“ tegnap d. e. 1/2 11 órakor tartotta III-ik évi rendes közgyűlését, a városháza nagy tanástermében. Vértési Arnold elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, megnyitó beszédében kijelenti, hogy nagy eredményeket ugyan nem értünk el, mert azok nagy eszközök szükségese; de azon célt, hogy Debreczen városában szellemi központot teremtsünk, mely minden kulturális eszközt megragad on városunk fejlődése érdekében, elértük.

Bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert a számok tanúságát tesznek arról, hogy a kör folyton terjed. 3 év alatt a tagok száma megkétszereződött. A „Csokonai-kör“ példájára számos városban hasonló kultur-egyletek alakultak s e jelenség is azt mutatja, hogy az ilyen kultur-egyletekre nagy jövő vár. A jövőbe vetett reménnyel nyitja meg a III-ik évi rendes közgyűlést.

Az 1892-ik évről szóló föitkári jelentés, mely nyomtatásban szétosztott, felolvastatták tekintetű s egyhangulag elfogadtatták.

A pénztárnoki jelentés felolvastattán, — szintén tudomásul vétették s Tóth Béla pénztárnoknak a felmentvény — jegyzőkönyvi köszönet mellett — megadták.

A tisztikar mandátuma lejárván, megejtetett a tisztújítás. Korelnökké Csanak József, korjegyzővé Dr. Boldisár Kálmán kiáltott ki. Lengyel Imre indítványozza, hogy az elnök é aelnökök érdemei jegyzőkönyvi elismerésben részesüljenek s az újabb 3 évi ciklusra egyhangulag ismét választassanak meg.

Az indítvány elfogadtattán, kikiáltatták: elnöké Vértési Arnold, alelnökökké pedig Géressi Kálmán és Komlóssy Arthur.

se mellett s Géresi Kálmán szakosztályi elnök tartalmat megnyitó beszéde után felolvasást tartottak: Komócsy József az örök ifju aranykedélyű költő, mint vendég, ki költeményeket, Vértési Arnold elnök, ki „Malvin“ czim alatt elbeszélést olvasott fel.

Továbbá felolvastattott Szabolcska Mihály néhány újabb szép költemény s végül felolvasta Zöld Mihály „Bűnösök Debreczen mult-jából“ című tanulmányos történeti tanulmányát.

A mult évi felolvasások sorát méltóan zárja be a december 16-iki; melyen felolvasattott Sz. Buda Etelek egy „Ellentétek“ czimű műve érdekelte elbeszélése s melyen Dr. Szendrei János, az országos régészeti és embertani tarsulat titkára, mint vendég tartott „Régi emlékek“ című a kö- és bronz korokról szóló szabad előadást, a melynek során érdekes régiségek bemutatása mellett mindvégig lebilincselve háttas hallgatósága figyelmét.

Ugy a rendes felolvasások, mint a felolvasó estélekek szépen sikerültek s az intelligens közönség részéről mindig megérdeklődés kísérte azokat.

Ezzel kapcsolatban meg kell említenünk azt is, hogy az illusztris felolvasó vendégek tiszteletére nem ugyan bankettek, hanem kedélyes összejövetelek tartattak minden egyes alkalommal, melyek a kör érdeklődő tagjait közelebb hozták egy-egy órára azzal a nagy szabású és fokozottabb irodalmi és tudományos fejlődéssel, a melynek Budapest főváros a melegsége.

Tartott e szakosztály 7 ülést, a melyen folyó ügyeit intézte el.

Ez évben is eleget tett azon kiváló megbízatásnak, hogy a Debreczeni Casinó Kazinczy-pályázatára beérkezett pályaműveket egy Géressi Kálmán, Simonffy Emil és Dr. Tüdös János tagokból álló küldöttség által megíraltatta s az újonnan kitűzendő pályakérdések iránt javaslatot tettét.

A „Csokonai Kör“ szépitési szakosztályának működése az 1892-ik évben következők nevezetesebb mozzanatokat tünteti föl.

A városi hatóságnál utcák és közterek rendezését, a Kossuth-utcának felirattal ellátását, befásitását és kikövezését szorgalmazta.

Több ízben és hathatósan felszólalt a Csokonai- és Emlékterveknek rendbehozatala iránt; de e tekintetben csak annyit sem tudott elérni, hogy e ket nevezetes és népas közteret utainak legalább kavcsos poronddal beborítást eszközöltette volna a hintóság. A rendelet e tekintetben meg van ugyan hozva, de nincs a ki azt végrehajtja.

A Csokonai-szobor körüli díszes öntött vaskerítés végre a mult évben felállították; azóta a szobor talpatját és környékét nem lepik el a gyermekek és cselédek; az tisztán tartható s a rongalástól megóvható.

Intézkedett a szakosztály, hogy valamint Debreczen egykori nagyevűi és tudós főpápa Meliusz vagy Horhi Juhász Péter sirjának, ugy más történelmi fontossággal bíró helyeknek is felkeresése és megjelölése a városi tanács és ev. ref. egyház erkölcsi és anyagi támogatása mellett fogantatható véssések, azoknak végrehajtására a maga kebeléből tagokat kért fel és küldött ki.

A kör tevékenységének fokozása, izmosodása, sőt fenállásának egyik alapfeltétele gyanánt tekintette a szakosztály, hogy a kör részére olyan állandó és kényelmes otthon létesíthessen, a hol a gyűléstermen kívül a „Csokonai“ reliquiák elhelyezhetők és esetleg felolvasások is rendezhetők legyenek. A legkülönfelebb indítványok merültek fel e térer; de a tervek különböző okokból mindannyiszor hajótörést szenvedtek.

Kiváltepen említést érdemel a „Gerster és Rössler“ helybeli építkezési iroda azon áldozatkészsége, melylyel a nagy-utcai kis, városi telekre egy az architekturat művészet magaslátán álló tervrajzot készíteti, mely méltó lett volna a körhöz és Csokonai szelleméhez.

A költségvetés azonban 12,000 frtra rugván, ily áldozatra a kör nem merete magát határozni. De az eszme nem halt meg, csak elszunyadt.

A házalap gyarapítását szem előtt tartva, június hó 25-ik napján a nagyerdei vígadóban nyári táncmulatság rendezett, melyen a tánczenekar Csokonai Vitéz Mihály miniatüre arcképevel voltak ellátva s a vendégeknek kellemes meglepetésül szolgáltak. E mulatság jövedelme csekély összeggel növelte ugyan a házalapot, de az erkölcsi siker pótolta az anyagi, a mennyiben a nyári idény beállta előtt a müvelt közönség mintegy bucsutálkozást adott egymásnak az estélyen.

Ugyancsak 1892. június hóban jelent meg a Budapesti Látogatók Lapjának azon füzet, mely „Debreczen városának ősmertetését“ tartalmazza s mely füzet egy három tagu szerkesztőbizottság felügyelete alatt helybeli írónk és részben rajzolóink által nyerte tartalmát.

Csokonai V. Mihálynak egész külön czikk volt szentelve, mely a szépitési szakosztály elnöke, Komlóssy Arthur tollából került ki. Az illusztrációk között találjuk Csokonai születési házát, sírmlékét és az Izsó-fele ércszobornak rajzát. Utóbbi a szerkesztő bizottság utasította ellenére látott oly súlyú alakban napvilágot, mert a megállapodás szerint az egész lapot elfoglaló képet kellett volna a szoborról a vállalatnak kiállítani.

A szépitészeti szakosztály gondozása alatt áll a nagy költő sírmléke a hatvan-utcai temetőben, mely kegyeletes adakozások folytán szintén díszes vaskerítéssel van körül véve; valamint a körnek 1891-ik évben elhunyt kegyes alapítója néhai Böszörményi Róza urgné helyére a régi Dobozy-fele temetőben legő sírkertje, a „Csokonai Kör“-ről megemlékező öv. Sik Lajosné Rakovszky Hermin urölgye a Kossuth-utcai temetőben, mind ezen szakosztály által tartatnak fenn. A nagy költő születési háza, továbbá lak- és halálozási házának helyezett márvány emléktábla fenntartása s gondozása szintén e szakosztály feladatai középek s ugyancsak ez tartja számban a Csokonai-reliquiáknak — fájdalom — számára nézve még igen kevés, de annál értékesebb darabjait s a körnek nagyobb részt ajándék utján tulajdonát képező ingóságait.

Az Emlékterv-társulat diszkönyvét, továbbá a körnek „vendégkönyvét“ e szakosztály tartja őrzete alatt, utóbbi könyvnek első lapján mar is találkozzunk oly jeles hazánk nevével, kiknek aláírását kegyeletes örömmel fogja szemlélteni a késő utókor.

A szakosztály az 1892-ik évben 3 ülést tartott; bizottságok azonban ugya nyári mulatság, mint a Kossuth-ünnepely, de különösen a kör otthona ügyében legalább is nyolcz ízben küldtetek ki a szakosztály kebeléből, az egyes tagok kiküldetési pedig a megbízatások számtalan esteiben történtek.

A választmány a mult évben gondoskodott az administrio feladatairól s hala a közönség részéről nem lankadó erkölcsi és anyagi támogatásnak elmondhatjuk, hogy körünk 3 évi működésének végén, ha nem is rohamos, de még sen jelentéktelen emelkedést tud felmutatni. Igy tagjainak száma 223-ról 433-ra emelkedett, kik közül 54 alapító, 379 pedig rendes tag. Örömmel említtük itt fel, hogy a „Csokonai Kör“ tekintélyét és sulyát a megalkulása óta Debreczenben letelepedett kiváló társadalmi tényezők siettek beiratkozásukkal emelni.

Ujdonságok.

* A függetlenségi párt nyári táncvigalmi aug. 27-én, Lajos napját követő vasárnapon, tartatik meg a Margit-fürdő térszertében. A mulatság egybe lesz köve Lajos napjának megünneplésével s a rendezőség mar is megtette az előkészítéseket arra nézve, hogy a mulatság a lehető legjobban sikerüljön. Aból a rendkívül nagy látogatótságból, melynek a függetlenségi párt hája a farsang alatt örvendett, bátran lehet arra következtetni, hogy a nyári táncvigalom is hasonló sikerrel érje.

* A megcsörtött megye. Bekesmegye a nagyváradi Schlauch únepegyház tisztelegő küldöttséget akart indítani, ettől a számdékatól azonban utóbb elállott, tekintettel Schlauchnak ama kifejezésére, mely a törvényhatóságokat fallaszával vadalta. Tallian főispán, mint magánember vett részt az ünnepélyeken. — A gyulai urak is az ottani róm. kath. hitközséget képviseltek. A megye tisztelegő deputációt nem küldött.

* A bélyegjegyek ragasztó anyagának tökéletesítése végett a budapesti ügyvédi kamara választmány a mult év végén feltérjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, aki a panaszt alaposnak találta s most rendelkezéshoz arról értesíti a kamara választmányát, hogy a még meglévő készlet felhasználása után, a bélyegjegyek jövőre csontenyvel láttatnak el, a mely a ma használt ragasztó anyagnál sokkal cseleszerűbb.

* Tanítóelnök. A debreczeni ev. ref. tanítótestületi derek elnökét La da Sandori harnad ízben választotta ismét az iskolázék egyhangulag tanító-testületi elnökke.

* Iskolázéki gyűlés volt f. hó 17-én az ev. ref. egyház tanástermében, hol is a n.-csapo-utcai megüresedett kisebb leánytanítói állásra beérkezett pályázatokkal bíráltak el. Hét pályázó közül első helyen Kiss Maria tanítónő, második helyen S z e m e r e Lajosné tanítónő lett ajánlva a presbyteri közgyűlésnek megválasztás végett.

* Nyugdíjazás. A S ü t ő József nyugdíjaztatása folytán megüresedett dedó-utcai törzstanító állásra, mely helylegi helyéről a kis-Kossuth-utcai építkezés alatt lévő díszes iskolába tétetik át természetben lakással Nagy Imre csapó-külvárosi fiánitó lett áthelyezve.

* Érdekes körrendelet. A pénzügyminiszter körrendeletet intézett városunk törvényhatóságához az iránt, hogy a kik Debreczenben s annak határon halászni akarnak, halászati úrjegyeket valtsák ki a helybeli m. kir. adóhivatalnal Debreczenben s határon keves tér nyilik e sport üzésére, bár ugyan sokan vannak, — a kik halászni szeretnek, de csak a zavarosban.

* Az ipariszkolai ösztöndíjösszeg gyarapításához adományokkal járultak: Irányi Béla ur 2-, a sertésvágó-társulat 4-, a timártársulat 5-, összesen 11 forinttal. Fogadják a kegyes adományozók az ipartanonai bizottság és a jutalmazandók nevében halás köszönetem kifejezését D o c z y Gedeon ip. isk. igazgató.

József főherceg

főherceg tegnap délelőtől azt az indóháznál időzött kevéssel ezelől az idő alatt egy küldött főherceget, melynek tagjai genfeld főispán, Simonffy Rásó alispán, Vértési főhercegek, az egész városi hatóságok és a városi hatóságok szép juhokból fog kevéseknél.

A zenede vizsgák

napelött zajlottak le a debreczeni vizsgák a zenede idejében mely vizsgákat látogatóknak nagyon színek bizonyul érzékeny zene és annak művészetében nagy az érdeklődés. Az gyarázható, ha tekintetbe vesszük a zenei életben meglévő állapotot, hogy ez idő szerint virágzó áll. Tehetséges, szorgalmas s szép reményekre jogosult Szombaton déltan Hitess mutatta be növendékeit. A növendékek mindenik a tanár sajátította el a zongoráról zongora játékokkal, kit már a zenede nyílvány ösmertnek. Az egyik Erdős a másik Gödény Ida Miska cziz játékokkal felülmúlta a közönsésséggé színvonalát, Eismann Irma. Spitz játszóttak még igen szép zenéből kiképzését érdeklődő vásárnap délelőtől az énekesi Özgvey Z i v u s k a P. tanitási működése mátraczi közönség előtt.

A közönség elismerő nyilatkozta is a magukéval. Az zölés nagy hatást keltett Zelenes csengő, füllemelő előadásban élenekelt megméltek s még aztán is tapsvihar. Lux Edit k. alkalmával. A debreczeni hangjait mindenkoron. Lina ép ugy a többi énekes lelték meg tararóknál déltan a hegedű vizsgák József hegedűtánar, kinek első vizsgaja, növendékek, képzetsége által kellette igazgatósága részéről a midőn őt az eddigelé feltöltött hegedűtanári állás Növendékek közül feltünne ana kisaszonny, ki tökéletes nyílványú. Szepk. a. — Puky László végnyörű játékkal. Egy haladó növendék adott keltet. Mint meggyőző igazgatóság erezves vezér erk zenedenket a megveszi nívauat képesek kes vizsgákat meglátogató zartatózói, kik szofológus helyiséget ott volt a vádor püspök, Szél Farkas nök nevével st.

Finneiek

mei vendégek fogadtatásból al- és kis bizottságokból alakult nagy bizottság let tart, melyen elbirák kis bizottságok az ideig állapítják az egész ünnyammal.

Uj felszerelés

A tüzöltő iaktette be a parancsmosk stb. Legközelebb találjuk keznek a tüzöltőszék réz vizes hordek, mely régebben belátta a par.

A főreliskola

A helybeli all. realiskola déltan tartották tornajátékot a nagyerdőn. A földé jobb oldalán ellohova nagy közönség z ünnepélyessége, mely ványok közben a főez ügyes mutatóványokat kek, kik tornász tudó Béla tornatanárnak dícsérletben részesült. Kiténtek Laszgarner A. tanvanyai. Magas ut Kruczer Arnold ki Kapros Sandor, ki Rotti. — Korlátlan tudó be Geiger Vilmos. T A vizsga 1/9 órakor

Élített fin

szék Varga József volt felett, ki a Kösiszögbe Nagy Ferenczmet, kint lalt, az ebből követketlegesen is megsértet levő Takács János ez Varga mindent tagad tiszkek Varga József talommal való vissz

